Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ [*MELCHIOR WATHELET*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2018. gada 22. martā [1]

Apvienotās lietas C-47/17 un C-48/17

X (C-47/17),
X (C-48/17)
pret
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

(*Rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hārlemā, Nīderlande)
lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Tādas dalībvalsts noteikšana, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm – Regula (EK) Nr. 1560/2003 – 5. panta 2. punkts – Patvēruma meklētāja uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījums – Pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts atteikums – Atkārtotas izskatīšanas lūgums – Atbildes sniegšanas termiņš – Neievērošana – Sekas

I. Ievads

1. Šie prejudiciālie jautājumi, kurus *rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hārlemā, Nīderlande) Tiesas kancelejā iesniedza 2017. gada 1. un 3. februārī, ir par to, kā interpretēt 5. panta 2. punktu Komisijas Regulā (EK) Nr. 1560/2003 (2003. gada 2. septembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm [2].

2. Šie lūgumi tika iesniegti divu patvēruma meklētāju tiesvedībās pret *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (valsts sekretārs drošības un tieslietu jautājumos, Nīderlande; turpmāk tekstā – "valsts sekretārs").

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 OV 2003, L 222, 3. lpp. Regula Nr. 1560/2003 tika grozīta īpaši ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 118/2014 (2014. gada 30. janvāris), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1560/2003, ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2014, L 39, 1. lpp.). Regulas Nr. 1560/2003 5. pantā netika veikti nekādi grozījumi.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Dublinas III regula

3. Regulā (ES) Nr. 604/2013 [3] paredzēti kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm [4]. Piemērojamie šīs regulas panti ir šādi:

4. 3. panta 2. punkts:

"Ja, pamatojoties uz šajā regulā uzskaitītajiem kritērijiem, nav iespējams izraudzīties atbildīgo dalībvalsti, tad par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai pirmajai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

[..]

Ja saskaņā ar šo punktu nav iespējama pārsūtīšana uz nevienu dalībvalsti, kas izraudzīta, balstoties uz III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem, vai uz pirmo dalībvalsti, kurā pieteikums iesniegts, dalībvalsts, kas nosaka atbildīgo dalībvalsti, kļūst par atbildīgo dalībvalsti."

5. 17. panta 1. punkts:

"Atkāpjoties no 3. panta 1. punkta, katra dalībvalsts var nolemt izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko tai iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, pat ja saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem kritērijiem šāda izskatīšana nav attiecīgās dalībvalsts pienākums.

[..]"

6. 20. panta 1. un 5. punkts:

"1. Process, kurā nosaka atbildīgo dalībvalsti, sākas, tiklīdz kādā no dalībvalstīm pirmo reizi tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

[..]

5. Pieteikuma iesniedzēju, kas atrodas citā dalībvalstī bez uzturēšanās atļaujas vai kas tur iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu pēc sava pirmā pieteikuma, kas sagatavots citā dalībvalstī, atsaukšanas atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūras laikā, saskaņā ar 23., 24., 25. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņem atpakaļ dalībvalsts, kurā pirmoreiz iesniegts minētais starptautiskās aizsardzības pieteikums, lai pabeigtu procedūru atbildīgās dalībvalsts noteikšanai.

[..]"

3 Eiropas Parlamenta un Padomes regula (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.; turpmāk tekstā – "Dublinas III regula").

4 Ar Dublinas III regulu atcēla un aizstāja Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003 (2003. gada 18. februāris), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2003, L 50, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Dublinas II regula").

7. 21. pants:

"1. Ja dalībvalsts, kurai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, uzskata, ka par šā pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga cita dalībvalsts, tā iespējami īsā laikā un jebkurā gadījumā trīs mēnešos no pieteikuma iesniegšanas dienas 20. panta 2. punkta nozīmē var pieprasīt minētajai otrajai dalībvalstij uzņemt attiecīgo pieteikuma iesniedzēju.

Neatkarīgi no pirmās daļas, ja *Eurodac* sistēmā tiek iegūts pozitīvs iznākums ar datiem, kas reģistrēti saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija] Regulas (ES) Nr. 603/2013 [par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu [Dublinas III regulu], ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā[5]] 14. pantu, pieprasījumu nosūta divos mēnešos no minētā pozitīvā iznākuma atbilstīgi minētās regulas 15. panta 2. punktam.

Ja pieprasījums uzņemt pieteikuma iesniedzēju nav iesniegts pirmajā un otrajā daļā noteiktajos laikposmos, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai ir iesniegts pieteikums.

2. Pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var lūgt steidzamu atbildi gadījumos, ja starptautiskās aizsardzības pieteikums ir iesniegts pēc ieceļošanas vai palikšanas atļaujas atteikuma, pēc apcietināšanas sakarā ar nelikumīgu uzturēšanos vai pēc izraidīšanas rīkojuma nodošanas vai izpildes.

Pieprasījumā norāda iemeslus, kas pamato atbildes steidzamību, un paredzamo atbildes saņemšanas termiņu. Šis termiņš ir vismaz viena nedēļa.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētajos gadījumos pieprasījumu citai dalībvalstij uzņemt personu iesniedz, izmantojot standarta veidlapu un iekļaujot tiešus vai netiešus pierādījumus, kas aprakstīti abos 22. panta 3. punktā minētajos sarakstos, un/vai būtiskas ziņas no pieteikuma iesniedzēja sniegtās informācijas, lai iestādes dalībvalstī, kas saņem pieprasījumu, var pārbaudīt, vai, pamatojoties uz šajā regulā izklāstītajiem kritērijiem, šī dalībvalsts ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu.

Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem vienādus nosacījumus uzņemšanas pieprasījumu sagatavošanai un iesniegšanai. [..]".

8. 22. pants:

"1. Dalībvalsts, kas saņem pieprasījumu, veic vajadzīgās pārbaudes un paziņo lēmumu attiecībā uz pieprasījumu par pieteikuma iesniedzēja uzņemšanu divos mēnešos no pieprasījuma saņemšanas.

[..]

5 OV 2013, L 180, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "*Eurodac* regula". *Eurodac* sistēma sastāv no centrālās sistēmas, kura pārvalda īpaši datorizētu centrālo daktiloskopisko datubāzi, kurā pirkstu nospiedumi ir svarīgs elements, lai noskaidrotu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju un aizturēto personu precīzu identitāti, ja nelikumīgi tikusi šķērsota kāda no Eiropas Savienības ārējām robežām, kā arī no elektroniskiem līdzekļiem datu pārsūtīšanai starp dalībvalstīm un centrālo sistēmu. Viens no *Eurodac* datubāzes galvenajiem mērķiem ir Dublinas III regulas efektīva piemērošana. *Eurodac* datubāze tika izveidota, "lai katra dalībvalsts varētu pārbaudīt, vai trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas nelikumīgi atrodas tās teritorijā, pieteicies starptautiskajai aizsardzībai kādā citā dalībvalstī". Skat. *Eurodac* regulas preambulas 4.–6. apsvērumu. Saskaņā ar *Eurodac* regulas 9. panta 1. punktu "katrā dalībvalstī nekavējoties paņem katra vismaz 14 gadus veca starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja visu pirkstu nospiedumus un cik iespējams drīz, bet ne vēlāk kā 72 stundās pēc viņa starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, kā noteikts [Dublinas III] regulas 20. panta 2. punktā [..]".

3. Komisija ar īstenošanas aktiem izveido un regulāri pārskata divus sarakstus, kuros [..] ir norādīti tiešo un netiešo pierādījumu attiecīgie elementi.

[..]

6. Ja pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts [..] ir lūgusi ievērot jautājuma steidzamību, dalībvalsts, kas saņēmusi pieprasījumu, veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ievērotu noteikto termiņu. Izņēmuma gadījumos, ja iespējams pierādīt, ka pieprasījuma, kas attiecas uz pieteikuma iesniedzēja uzņemšanu, izskatīšana ir īpaši sarežģīta, dalībvalsts, kura saņēmusi pieprasījumu, var sniegt atbildi pēc noteiktā termiņa, taču jebkurā gadījumā viena mēneša laikā. [..]

7. Atbildes nesniegšana 1. punktā minētajā divu mēnešu termiņā un 6. punktā minētajā viena mēneša termiņā ir pielīdzināma pieprasījuma akceptam un ietver pienākumu uzņemt attiecīgo personu, tostarp pienākumu nodrošināt atbilstošus pasākumus saistībā ar viņa ierašanos."

9. 23. pants:

"1. Ja dalībvalsts, kurā 18. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktā minētā persona ir iesniegusi jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, uzskata, ka saskaņā ar 20. panta 5. punktu un 18. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktu atbildīga ir cita dalībvalsts, tā var prasīt minētajai citai dalībvalstij uzņemt minēto personu atpakaļ.

2. Atpakaļuzņemšanas pieprasījumu iesniedz pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā divos mēnešos pēc *Eurodac* pozitīvā iznākuma saņemšanas saskaņā ar [*Eurodac*] regulas 9. panta 5. punktu.

Ja atpakaļuzņemšanas pieprasījuma pamatā ir citi pierādījumi, nevis no *Eurodac* sistēmas iegūtie dati, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij to nosūta trīs mēnešos no dienas, kad iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums 20. panta 2. punkta nozīmē.

3. Ja atpakaļuzņemšanas pieprasījums netiek iesniegts 2. punktā noteiktajos termiņos, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga tā dalībvalsts, kurā iesniegts jaunais pieteikums.

4. Atpakaļuzņemšanas pieprasījumu iesniedz, izmantojot standarta veidlapu un tajā ietver tiešos vai netiešos pierādījumus, kā aprakstīts divos 22. panta 3. punktā minētajos sarakstos, un/vai attiecīgus elementus no attiecīgās personas sniegtās informācijas, kas ļautu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts iestādēm pārbaudīt, vai tā ir atbildīga, pamatojoties uz šajā regulā paredzētajiem kritērijiem.

Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem vienādus nosacījumus atpakaļuzņemšanas pieprasījumu sagatavošanai un iesniegšanai. [..]"

10. 25. pants:

"1. Pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts veic vajadzīgās pārbaudes un sniedz lēmumu par pieprasījumu atpakaļuzņemt attiecīgo personu, cik vien iespējams drīz un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā vienu mēnesi no pieprasījuma saņemšanas dienas. Ja pieprasījums ir pamatots ar datiem, kas iegūti no *Eurodac* sistēmas, tad minēto termiņu saīsina līdz divām nedēļām.

2. Atbildes nesniegšana viena mēneša termiņā vai 1. punktā minētajā divu nedēļu termiņā ir pielīdzināma pieprasījuma akceptam un ietver pienākumu uzņemt attiecīgo personu atpakaļ, tostarp pienākumu veikt atbilstošus pasākumus saistībā ar tās ierašanos."

11. 29. pants:

"1. Pieteikuma iesniedzēja [..] pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesību aktiem pēc abu attiecīgo dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, cik vien iespējams īsā laikā, un, vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu [..].

[..]

2. Ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Šo termiņu var pagarināt, ilgākais, līdz vienam gadam, ja pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai, ilgākais, līdz astoņpadsmit mēnešiem attiecīgās personas bēgšanas gadījumā.

[..]"

12. 37. pants:

"1. Ja dalībvalstis nevar izšķirt strīdu par jebkādu jautājumu saistībā ar šīs regulas piemērošanu, tās var izmantot 2. punktā noteikto pušu samierināšanas procedūru.

2. Samierināšanas procedūru saskaņā ar 44. pantu izveidotās komitejas priekšsēdētājs var ierosināt ar vienas no strīdā iesaistītajām dalībvalstīm iesniegto pieprasījumu. Vienojoties izmantot samierināšanas procedūru, iesaistītās dalībvalstis rūpīgi iepazīstas ar piedāvāto atrisinājumu.

Komitejas priekšsēdētājs izraugās trīs komitejas locekļus no trijām izskatāmajā jautājumā neiesaistītām dalībvalstīm. Tie saņem pušu argumentus rakstiski vai mutiski, un pēc apspriešanās viena mēneša laikā piedāvā risinājumu, vajadzības gadījumā balsojot.

[..]

Piedāvātais atrisinājums ir galīgs un ir neatceļams neatkarīgi no tā, vai puses tam piekrīt."

2. Regula Nr. 1560/2003

13. Regulas Nr. 1560/2003 5. pantā noteikts:

"1. Ja pēc veiktajām pārbaudēm pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts konstatē, ka iesniegtie pierādījumi tai neuzliek atbildību, tā nosūta atteikumu pieprasījumu iesniegušajai dalībvalstij, pilnīgi un sīki izklāstot atteikuma iemeslus.

2. Ja pieprasījumu iesniegusī dalībvalsts uzskata, ka atteikuma pamatā ir kļūdains novērtējums, vai gadījumos, kad tā ir ieguvusi jaunus pierādījumus, tā var lūgt pieprasījuma atkārtotu izskatīšanu. Šī iespēja jāizmanto triju nedēļu laikā pēc atteikuma saņemšanas. Pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts cenšas sniegt atbildi divu nedēļu laikā. Jebkurā gadījumā šī papildu procedūra nedrīkst pārsniegt [Dublinas II] regulas 18. panta 1. un 6. punktā un 20. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktos termiņus."

3. Direktīva 2013/32

14. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai[6] 31. panta 3. punktā noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka izskatīšanas procedūra tiek pabeigta sešos mēnešos pēc pieteikuma iesniegšanas.

Ja uz pieteikumu attiecas [Dublinas III regulā] izklāstītā procedūra, sešu mēnešu termiņš sākas no brīža, kad par tā izvērtēšanu atbildīgā dalībvalsts ir noteikta saskaņā ar minēto regulu, pieteikuma iesniedzējs atrodas minētās dalībvalsts teritorijā un kompetentā iestāde par viņu ir uzņēmusies atbildību.

Dalībvalstis var pagarināt šajā punktā noteikto sešu mēnešu termiņu vēl uz laikposmu, kas nepārsniedz deviņus mēnešus, ja:

a) ir iesaistīti sarežģīti faktiski un/vai juridiski jautājumi;

b) uz starptautisko aizsardzību vienlaikus pretendē liels skaits trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kas praksē ļoti lielā mērā apgrūtina procedūras pabeigšanu sešu mēnešu termiņā;

[..]

Izņēmuma kārtā dalībvalstis pienācīgi pamatotos apstākļos var pārsniegt šajā punktā noteiktos termiņus par ilgākais trim mēnešiem, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu starptautiskās aizsardzības pieteikuma atbilstīgu un pilnīgu izskatīšanu."

B. Nīderlandes tiesības

15. *Algemene wet bestuursrecht* (Vispārējais administratīvo tiesību likums, turpmāk tekstā – "*Awb*") piemērojamie panti ir šādi:

16. 4:17. panta 1. punkts:

"Gadījumā, ja par iesniegumu netiek lemts laikus, pārvaldes iestāde iesniedzējam maksā kavējuma naudu par katru nokavēto dienu, tomēr ne vairāk kā par 42 dienām."

17. 6:2. panta b) punkts:

"Attiecībā uz tiesību normu par prasību un pārsūdzību piemērošanu nolēmuma nepieņemšana savlaicīgā termiņā ir pielīdzināma nolēmumam."

18. 6:12. panta 2. punkts:

"Prasību var iesniegt, tiklīdz pārvaldes iestāde nav savlaicīgā termiņā pieņēmusi nolēmumu un beidzies divu nedēļu termiņš, kas sākās nākamajā dienā pēc tam, kad ieinteresētā persona rakstveidā brīdināja pārvaldes iestādi par termiņa neievērošanu."

6 OV 2013, L 180, 60. lpp.

19. 8:55.b panta 1. punkts:

"Administratīvais tiesnesis, kurš izskata prasību par nolēmuma nepieņemšanu savlaicīgā termiņā, astoņu nedēļu laikā pēc prasības saņemšanas un ja ir ievēroti *Awb* 6:5. pantā noteiktie kritēriji, pieņem nolēmumu, piemērojot *Awb* 8:54. pantu, ja vien administratīvais tiesnesis neuzskata, ka ir nepieciešams lietu izmeklēt tiesas sēdē."

20. 8:55.c pants:

"Administratīvais tiesnesis gadījumā, kad prasība ir pamatota, nosaka arī kavējuma naudu, ja to ir prasījis lietas dalībnieks.

21. Piemērojot *Awb* 8:55.d panta 1. punktu, administratīvais tiesnesis gadījumā, ja prasība ir pamatota un nolēmums vēl nav pasludināts, uzdod pārvaldes iestādei paziņot nolēmumu divu nedēļu laikā, skaitot no nākamās dienas pēc sprieduma paziņošanas. Saskaņā ar 2. punktu administratīvais tiesnesis savā spriedumā nosaka papildu kavējuma naudu pārvaldes iestādei par katru sprieduma izpildes nokavējuma dienu.

III. Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

A. Lieta C-47/17

22. 2016. gada 24. janvārī prasītājs pamatlietā, kuram ir Sīrijas pilsonība, Nīderlandes valsts sekretāram iesniedza patvēruma meklētāja termiņuzturēšanās atļaujas pieteikumu. Tajā pašā dienā valsts sekretārs saņēma pozitīvu iznākumu par prasītāju no *Eurodac* datubāzes, kurā bija norādīts, ka viņš 2016. gada 22. janvārī Vācijā bija iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu [7].

23. 2016. gada 24. martā, pamatojoties uz Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu, valsts sekretārs Vācijas iestādēm nosūtīja prasītāja pamatlietā atpakaļuzņemšanas pieprasījumu.

24. Vācijas iestādes atpakaļuzņemšanas pieprasījumu 2016. gada 7. aprīlī noraidīja [8].

25. 2016. gada 14. aprīlī valsts sekretārs saskaņā ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu Vācijas iestādēm nosūtīja pieprasījuma atkārtotas izskatīšanas lūgumu, uz kuru netika saņemta atbilde.

26. Ar 2016. gada 29. augusta vēstuli prasītājs pamatlietā lūdza valsts sekretāru izskatīt viņa pieteikumu un Vācijas iestāžu 2016. gada 7. aprīļa noraidījumu uzskatīt par galīgu. Valsts sekretārs uz šo lūgumu neatbildēja pēc būtības.

27. 2016. gada 14. novembrī prasītājs pamatlietā uzsāka bezūdens badastreiku.

7 Savos rakstveida apsvērumos Komisija apgalvo, ka prasītājs pamatlietā nav iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu Vācijas Federatīvajā Republikā. Tā uzsver, ka "prasītāja advokāta vēstulē Nīderlandes iestādēm minēta atsauce uz *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Vācijas Federālā migrācijas un bēgļu lietu pārvalde) 2016. gada 4. jūlija vēstuli, kurā norādīts, ka visu to ārvalstnieku pirkstu nospiedumi, kuri ierodas Vācijā, tiek noņemti un reģistrēti *Eurodac* sistēmas "1. kategorijā", kas attiecas uz patvēruma meklētājiem, kuri jānošķir no tādu personu kategorijas, kuras aizturētas, nelikumīgi šķērsojot ārējo robežu, neatkarīgi no tā, vai patvēruma pieteikums tiešām ticis iesniegts vai ne. Šādas reģistrācijas kārtības dēļ Vācijas iestādes pa to laiku tāpat kā šajā lietā bija noraidījušas Nīderlandes iestāžu pieprasījumus, kā pamatojumu minot to, ka nav ticis iesniegts patvēruma pieteikums" (skat. šo apsvērumu 8. punktu).

8 Saskaņā ar Komisijas viedokli 2016. gada 7. aprīlī Vācijas iestādes esot atbildējušas "pagaidām noliedzoši, lai ievērotu atbildes sniegšanas termiņu, kas paredzēts Dublinas III regulas 25. panta 1. punktā. Atbildes sniegšanai bija vajadzīgas papildu pārbaudes Vācijā, par ko [Nīderlandes iestādes] tika informētas bez īpaša pieprasījuma" (skat. tās rakstveida apsvērumu 5. punktu.)

28. Ar 2016. gada 17. novembra vēstuli viņš iesniedzējtiesā iesniedza prasību par to, ka valsts sekretārs nav laikus pieņēmis nolēmumu par viņa pieteikumu patvēruma meklētāja pagaidu uzturēšanās atļaujas piešķiršanai, lūdzot tai noteikt valsts sekretāram kavējuma naudu, skaitot no dienas, kad pārsniegts nolēmuma pieņemšanas termiņš, uzdodot viņam pieņemt nolēmumu tās noteiktā termiņā un pievienot papildu kavējuma naudu 100 EUR apmērā par katru nokavēto dienu [9].

29. Aptuveni 2016. gada 23. novembrī prasītājs pamatlietā atsāka ēst un dzert.

30. Valsts sekretārs 2016. gada 22. decembrī informēja iesniedzējtiesu, ka 2016. gada 14. decembrī viņš ir atsaucis Vācijas iestādēm nosūtīto atpakaļuzņemšanas pieprasījumu un ka turpmāk prasītāja pamatlietā patvēruma pieteikumu izskatīs *Nederlandse Algemene Asielprocedure* (Nīderlandes Vispārējā patvēruma procedūra).

31. Ar 2017. gada 26. janvāra lēmumu prasītājs pamatlietā ieguva bēgļa statusu.

32. Pamatlietas puses nav vienisprātis par jautājumu, vai pa šo laiku bija beidzies termiņš, kurā valsts sekretāram bija jālemj par prasītāja patvēruma meklētāja termiņuzturēšanās atļaujas pieteikumu, kas tika iesniegts 2016. gada 24. janvārī.

33. Šajā ziņā prasītājs pamatlietā īpaši apgalvo, ka pēc Dublinas III regulas 23. un 25. pantā paredzēto termiņu attiecībā uz atpakaļuzņemšanas procedūru beigām ir jau jābūt noteiktam, kura dalībvalsts ir atbildīga. Gadījumā, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts noteiktajā termiņā ir sniegusi noraidošu atbildi uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, šajā brīdī atbildība pāriet uz pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti. Līdz ar to minētajā brīdī sākas sešu mēnešu termiņš lēmuma pieņemšanai par patvēruma pieteikumu. Ņemot vērā, ka 2016. gada 7. aprīlī Vācijas iestādes noraidīja atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, Nīderlande no tā paša datuma esot bijusi atbildīga par prasītāja pieteikuma izskatīšanu, tādējādi termiņš, kas paredzēts lēmuma pieņemšanai par šo pieteikumu, esot beidzies 2016. gada 7. oktobrī.

34. Savukārt valsts sekretārs uzskata, ka termiņš, kas paredzēts lēmuma pieņemšanai par šo pieteikumu, sākās tikai no 2016. gada 14. decembra – datuma, kad Nīderlandes Karaliste atzina savu atbildību par pieteikuma izskatīšanu.

35. Šajos apstākļos iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, ņemot vērā [Dublinas III] regulas un Direktīvas [2013/32] mērķi, saturu un tvērumu, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij divu nedēļu laikā ir jāsniedz atbilde uz pieprasījuma atkārtotas izskatīšanas lūgumu, kā noteikts Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai tad, ņemot vērā Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punkta pēdējo teikumu, ir piemērojams maksimāli vienu mēnesi ilgs termiņš, kā noteikts [Dublinas II] regulas 20. panta 1. punkta b) apakšpunktā (tagad [Dublinas III] regulas 25. panta 1. punkts)?

3) Ja atbildes uz pirmo un otro jautājumu ir noliedzošas, vai pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij, ņemot vērā Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā izmantoto vārdu "cenšas", ir dots saprātīgs termiņš atbildes sniegšanai uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu?

9 2018. gada 16. janvāra tiesas sēdē prasītāja pamatlietā lietā C-47/17 advokāts apstiprināja, ka kavējuma nauda ir jāsaprot tādā nozīmē, ka tā ir summa, kas jāmaksā par katru nokavēto dienu, tostarp retroaktīvi, attiecībā uz administratīvās iestādes lēmuma pieņemšanai noteikto termiņu.

4) Ja pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij tiešām ir dots saprātīgs termiņš, lai atbildētu uz Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā paredzēto atkārtotas izskatīšanas lūgumu, vai tad, kā tas ir šajā pamatlietā, par saprātīgu ir uzskatāms vairāk nekā sešus mēnešus ilgs laikposms? Ja atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša, cik ilgs laikposms ir uzskatāms par saprātīgu termiņu?

5) Kādas sekas ir tam, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu nesniedz atbildi nedz divu nedēļu, nedz mēneša laikā, nedz arī saprātīgā termiņā? Vai par ārvalstnieka patvēruma pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts vai pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts?

6) Ja ir uzskatāms, ka gadījumā, kad uz Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā paredzēto atkārtotas izskatīšanas lūgumu laikus netiek sniegta atbilde, par patvēruma pieteikuma izskatīšanu atbildīga kļūst pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, kādā termiņā pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, proti, šajā pamatlietā – atbildētājai, tas ir jādara zināms ārvalstniekam?"

B. Lieta C-48/17

36. 2015. gada 22. septembrī prasītājs pamatlietā, kurš ir Eritrejas pilsonis, Nīderlandē iesniedza patvēruma meklētāja termiņuzturēšanās atļaujas pieteikumu. No *Eurodac* datubāzes izrietēja, ka viņš 2015. gada 9. jūnijā bija iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu Šveicē.

37. Lai gan lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu par šo jautājumu nav iekļauta nekāda informācija, šķiet, ka no valsts tiesas lietas materiāliem izriet, ka prasītājs pamatlietā 2015. gada maija beigās pāri Vidusjūrai ir ieradies Itālijā, kur viņam tomēr nav tikuši noņemti pirkstu nospiedumi. Pēc tam viņš devās uz Šveici, kur ieradās 2015. gada 8. jūnijā. 2015. gada 17. septembrī viņš aizbrauca no Šveices un caur Franciju ieceļoja Nīderlandē.

38. 2015. gada 20. novembrī valsts sekretārs Šveices iestādēm nosūtīja prasītāja pamatlietā atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, pamatojoties uz Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

39. Šveices iestādes atpakaļuzņemšanas pieprasījumu 2015. gada 25. novembrī noraidīja, jo Šveice iepriekš bija iesniegusi Itālijas Republikai uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, uz kuru tā neatbildēja, tādējādi 2015. gada 1. septembrī Itālijas Republika kļuva par atbildīgo valsti attiecībā uz patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

40. 2015. gada 27. novembrī valsts sekretārs Itālijas iestādēm nosūtīja pieprasījumu par prasītāja pamatlietā atpakaļuzņemšanu, pamatojoties uz Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

41. Itālijas iestādes 2015. gada 30. novembrī atpakaļuzņemšanas pieprasījumu noraidīja.

42. Valsts sekretārs saskaņā ar Regulas 1560/2003 5. panta 2. punktu 2015. gada 1. decembrī Itālijas iestādēm nosūtīja atkārtotas izskatīšanas lūgumu, un 2016. gada 18. janvārī viņš tām nosūtīja atgādinājuma vēstuli.

43. 2016. gada 26. janvārī Itālijas iestādes tomēr pieņēma prasītāja pamatlietā atpakaļuzņemšanas pieprasījumu [10].

10 Lai gan šķiet, ka no lietas materiāliem izriet, ka prasītājs pamatlietā nav iesniedzis patvēruma pieteikumu Itālijā un tādējādi šajā lietā runa būtu par uzņemšanu (nevis atpakaļuzņemšanu), Itālijas iestāžu piekrišanas atbildē par pārsūtīšanu ir atsauce uz Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Turklāt vēlos uzvērt, ka saskaņā ar Komisijas viedokli "ieinteresētās personas advokāts 2016. gada 8. aprīlī norādīja, ka Itālija nekļuva par atbildīgo valsti 2016. gada 26. janvārī, bet gan 2015. gada 1. septembrī. Tātad Dublinas III regulas 29. pantā minētais sešu mēnešu pārsūtīšanas termiņš jau bija beidzies" (skat. Komisijas rakstveida apsvērumu 23. punktu).

44. Ar 2016. gada 19. aprīļa lēmumu valsts sekretārs atteicās izskatīt prasītāja pamatlietā iesniegto pieteikumu par patvēruma meklētāja pagaidu uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz to, ka par šā pieteikuma izskatīšanu atbildīga esot Itālijas Republika.

45. Prasītājs pamatlietā iesniedza prasību par šo lēmumu iesniedzējtiesā. Turklāt viņš pagaidu noregulējuma tiesnesim lūdza pagaidu noregulējuma kārtībā noteikt, ka valsts sekretārs nedrīkst viņu izraidīt vēl četras nedēļas pēc tam, kad iesniedzējtiesa būs pieņēmusi nolēmumu par šo prasību. Pagaidu noregulējuma tiesnesis ar 2016. gada 30. jūnija rīkojumu apmierināja šo pagaidu noregulējuma pieteikumu.

46. Lietas puses nav vienisprātis it īpaši par to, vai valsts sekretārs kļuva atbildīgs par patvēruma meklētāja pagaidu uzturēšanās atļaujas pieteikuma izskatīšanu, kuru prasītājs pamatlietā iesniedza 2015. gada 22. septembrī, ņemot vērā to, ka Itālijas iestādes pēc sākotnējā valsts sekretāra iesniegtā uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījuma atteikuma nesniedza atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu noteiktajā termiņā.

47. Šajos apstākļos iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, ņemot vērā [Dublinas III] regulas un Direktīvas [2013/32] mērķi, saturu un tvērumu, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij divu nedēļu laikā ir jāsniedz atbilde uz pieprasījuma atkārtotas izskatīšanas lūgumu, kā noteikts Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai tad, ņemot vērā Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punkta pēdējo teikumu, ir piemērojams maksimāli vienu mēnesi ilgs termiņš, kā norādīts [Dublinas II] regulas 20. panta 1. punkta b) apakšpunktā (tagad [Dublinas III] regulas 25. panta 1. punkts)?

3) Ja atbildes uz pirmo un otro jautājumu ir noliedzošas, vai pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij, ņemot vērā Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā izmantoto vārdu "cenšas", ir dots saprātīgs termiņš atbildes sniegšanai uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu?

4) Ja pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij tiešām ir dots saprātīgs termiņš, lai atbildētu uz Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā paredzēto atkārtotas izskatīšanas lūgumu, vai tad, kā tas ir šajā pamatlietā, par saprātīgu ir uzskatāms septiņas ar pusi nedēļas ilgs laikposms? Ja atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša, cik ilgs laikposms ir uzskatāms par saprātīgu termiņu?

5) Kādas sekas ir tam, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu atbildi nesniedz divu nedēļu laikā vai sapratīgā termiņā? Vai par ārvalstnieka patvēruma pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts vai pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts?

6) Ja ir uzskatāms, ka gadījumā, kad uz Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā paredzēto atkārtotas izskatīšanas lūgumu laikus netiek sniegta atbilde, par patvēruma pieteikuma izskatīšanu atbildīga kļūst pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, kādā termiņā pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, proti, šajā pamatlietā – atbildētājai, tas ir jādara zināms ārvalstniekam?"

IV. Tiesvedība Tiesā

48. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 13. februāra lēmumu lieta C-47/17 tika apvienota ar lietu C-48/17 rakstveida un mutvārdu procesiem, kā arī sprieduma taisīšanai, jo tās pašas tiesas uzdotie jautājumi abās lietās būtībā ir vienādi [11].

49. Rakstveida apsvērumus iesniedza prasītājs pamatlietā lietā C-47/17, Nīderlandes, Ungārijas, Apvienotās Karalistes un Šveices Konfederācijas valdības, kā arī Komisija.

50. Ar Tiesas 2017. gada 16. oktobra vēstuli ieinteresētās personas, kas minētas Tiesas statūtu 23. pantā, tika lūgtas īsumā atbildēt uz vairākiem rakstveidā uzdotajiem jautājumiem.

51. Rakstiskas atbildes iesniedza prasītāji pamatlietā apvienotajās lietās C-47/17 un C-48/17, Nīderlandes un Vācijas valdības, kā arī Komisija.

52. Prasītāji pamatlietā apvienotajās lietās C-47/17 un C-48/17, Nīderlandes, Vācijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus tiesas sēdē, kas notika 2018. gada 16. janvārī.

V. Vērtējums

A. Ievada apsvērumi

53. Lai stiprinātu savstarpējās uzticēšanās principu, kurš ir pamatā kopējai Eiropas patvēruma sistēmai, Savienības likumdevējs pieņēma īpaši Dublinas III regulu, lai vispirms vienkāršotu patvēruma pieteikumu izskatīšanas sistēmu un novērstu sistēmas noslogojumu ar pienākumu izskatīt vairākus viena un tā paša patvēruma meklētāja iesniegtus pieteikumus, kā arī lai palielinātu tiesisko noteiktību par patvēruma pieteikumu atbildīgās dalībvalsts noteikšanā un tādējādi novērstu t.s. "forum shopping", *kā visa pamatmērķis kopumā ir paātrināt pieteikumu izskatīšanu gan patvēruma meklētāju, gan iesaistīto valstu interesēs* [12].

54. Tādējādi Dublinas III regulas mērķis atbilstīgi tās 1. pantam ir paredzēt kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm [13].

1. Uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas procedūras

55. "Saskaņā ar Dublinas III regulas 3. panta 1. punktu trešās valsts pilsoņa vai bezvalstnieka iesniegts patvēruma pieteikums vienā no dalībvalstīm, lai kura tā būtu, principā ir jāizskata tikai vienai dalībvalstij, kura ir noteikta par atbildīgo atbilstoši šīs regulas III nodaļā noteiktajiem kritērijiem" [14]. Dublinas III regulas 7. panta 1. punktā precizēts, ka kritērijus atbildīgās dalībvalsts noteikšanai piemēro tādā kārtībā, kādā tie izklāstīti minētās regulas III nodaļā. Tomēr papildus Dublinas

11 Lietas C-47/17 ceturtā jautājuma vārdi "*sešus mēnešus*" lietā C-48/17 ir aizstāti ar vārdiem "*septiņas ar pusi nedēļas*", un lietas C-47/17 piektā jautājuma vārdi "*nedz mēneša laikā*" nav iekļauti lietas C-48/17 piektā jautājuma pirmajā teikumā.

12 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 10. decembris, *Abdullahi* (C-394/12, EU:C:2013:813, 53. un 54. punkts un tajos minētā judikatūra). Mans izcēlums.

13 No Dublinas III regulas preambulas 4. apsvēruma izriet, ka kopējā Eiropas patvēruma sistēmā būtu jāiekļauj skaidra un praktiski realizējama metode, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Saskaņā ar minētās regulas preambulas 5. apsvērumu "šādai metodei vajadzētu balstīties uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan konkrētajām personām. Tai jo īpaši būtu jāparedz iespēja ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu starptautiskās aizsardzības noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi."

14 Spriedums, 2017. gada 16. februāris, *C. K.* u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 56. punkts). Dublinas III regulas IV nodaļā izklāstītas situācijas, kurās dalībvalsti var uzskatīt par atbildīgu par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, atkāpjoties no šiem kritērijiem.

III regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem, kas paredzēti, lai noteiktu vienu dalībvalsti, kas atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, minētās regulas VI nodaļā paredzētas citas dalībvalsts uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras, kas, *tāpat kā minētās regulas III nodaļā izklāstītie kritēriji*, palīdz noteikt atbildīgo dalībvalsti [15].

56. Noteikumos, kas reglamentē ar Dublinas III regulu izveidotās uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras, paredzēti dažādi obligāti ievērojami termiņi, kā arī sekas gadījumā, ja šie termiņi ir beigušies. Manuprāt, mērķim paātrināt starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu, kas ir gan patvēruma meklētāju, gan iesaistīto valstu interesēs, jābalstās uz obligātajiem termiņiem, kuri paredzēti Dublinas III regulas VI nodaļā.

57. Tā Dublinas III regulas 21. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstij uzņemšanas pieprasījums citai dalībvalstij ir jāiesniedz pēc iespējas ātrāk un katrā gadījumā trīs mēnešu laikā no starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas dienas [16]. Savienības likumdevējs šo termiņu izbeigšanās sekas ir definējis, Dublinas III regulas 21. panta 1. punkta trešajā daļā precizējot, ka, ja pieprasījums netiek iesniegts minētajos termiņos, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga tā dalībvalsts, kurai tas ir iesniegts [17].

58. 2017. gada 26. jūlija sprieduma *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) 62. punktā Tiesa nosprieda, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs tiesvedībā par lēmumu par viņa pārsūtīšanu var atsaukties uz minētās regulas 21. panta 1. punktā noteiktā termiņa izbeigšanos.

59. Turklāt saskaņā ar Dublinas III regulas 22. panta 1. punktu pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir dots divu mēnešu termiņš, lai skaidri pieņemtu uzņemšanas pieprasījumu [18]. Atbilstoši Dublinas III regulas 22. panta 7. punktam, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nesniedz atbildi 1. punktā minētajā divu mēnešu termiņā [19], tas ir pielīdzināms pieprasījuma netiešam akceptam un ietver pienākumu uzņemt attiecīgo personu.

60. Piemērojot Dublinas III regulas 23. panta 2. punkta pirmo daļu, atpakaļuzņemšanas pieprasījums jāiesniedz pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā divos mēnešos pēc *Eurodac* pozitīvā iznākuma saņemšanas. Saskaņā ar šīs regulas 23. panta 2. punkta otro daļu, ja atpakaļuzņemšanas pieprasījuma pamatā ir citi pierādījumi, nevis no *Eurodac* sistēmas iegūtie dati, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij to nosūta trīs mēnešos no datuma, kad iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums. Dublinas III regulas 23. panta 3. punktā ir noteikts, ka, ja atpakaļuzņemšanas pieprasījums netiek iesniegts 2. punktā noteiktajos termiņos, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga tā dalībvalsts, kurā iesniegts jaunais pieteikums.

15 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805, 39. punkts). 2017. gada 26. jūlija sprieduma, *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) 53. punktā Tiesa nosprieda, ka "papildus tam, ka šīs regulas 21. panta 1. punkta normās ir noteikta uzņemšanas procedūras shēma, ar tām, tāpat kā ar minētās regulas III nodaļas kritērijiem, ir noteikta atbildīgā dalībvalsts šīs pašas regulas izpratnē. Tādējādi lēmums par pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti, kas nav dalībvalsts, kurā ir iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, nevar tikt pamatoti pieņemts, ja šajās normās noteiktie termiņi ir beigušies".

16 Skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 51. punkts). Neraugoties uz šo pirmo termiņu, ja *Eurodac* ir saņemts pozitīvs iznākums ar datiem, kas reģistrēti saskaņā ar *Eurodac* regulas 14. pantu, šis pieprasījums jāiesniedz divu mēnešu laikā, skaitot no šā iznākuma saņemšanas. 2017. gada 26. jūlija sprieduma *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) 67. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka jau no paša Dublinas III regulas 21. panta 1. punkta teksta izriet, ka pieprasījums obligāti ir jāiesniedz šīs tiesību normas noteiktajos termiņos.

17 Skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 52. punkts). Minētā sprieduma 61. punktā Tiesa nosprieda, ka "minētās regulas 21. panta 1. punkta [trešajā daļā] ir noteikts, ka abās iepriekšējās tā daļās noteikto termiņu izbeigšanās gadījumā notiek pilnīga atbildības pāreja uz to dalībvalsti, kurā starptautiskās aizsardzības pieteikums ir iesniegts, šai pārejai neizvirzot nosacījumu par jebkādu dalībvalsts, kas saņēmusi uzņemšanas pieprasījumu, reakciju". Šī sprieduma 54. punktā Tiesa nosprieda, ka "šādi minētās normas [Dublinas III regulas 21. panta 1. punkts] izšķirīgi veicina starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķa sasniegšanu, kas minēts Dublinas III regulas preambulas 5. apsvērumā, gadījumā, kad uzņemšanas procedūras īstenošana ieilgst, nodrošinot, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšana tiek veikta dalībvalstī, kurā tas iesniegts, lai šo izskatīšanu neatliktu uz vēl ilgāku laiku, ja tiek pieņemts un izpildīts pārsūtīšanas lēmums".

18 Dublinas III regulas 22. panta 6. punktā ir paredzēts viena mēneša termiņš atsevišķos gadījumos, lai reaģētu uz uzņemšanas pieprasījumu.

19 Vai 6. punktā minētajā viena mēneša termiņā.

61. Atbilstoši Dublinas III regulas 25. panta 2. punktam, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nesniedz atbildi viena mēneša termiņā vai divu nedēļu termiņā, ja pieprasījuma pamatā ir no *Eurodac* sistēmas iegūtie dati, tas ir pielīdzināms pieprasījuma netiešam akceptam un ietver pienākumu uzņemt attiecīgo personu atpakaļ.

62. Tomēr jāuzsver, ka, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir sniegusi noraidošu atbildi uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu termiņos, kas paredzēti Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā, šajā regulā *nav definētas šādas atbildes sekas*[20].

63. Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka Dublinas III regula neparedz, ka šādas negatīvas atbildes rezultātā pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij noteikti jāuzņemas atbildība par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu[21]. Turklāt šādos apstākļos Dublinas III regulā nav precizēts termiņš, kurā ir jānosaka dalībvalsts, kas atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu[22].

64. Lai gan ir šādas precizitātes trūkums, es uzskatu, ka, ja dalībvalsts īsteno Dublinas III regulu, tiesības uz labu pārvaldību, it īpaši ikvienas personas tiesības uz jautājumu izskatīšanu *saprātīgā termiņā*, kas ir Savienības tiesību vispārējs princips, ir piemērojamas arī procedūrās, ko veic kompetentas dalībvalsts iestādes[23]. Līdz ar to, kaut arī dažos gadījumos obligāts termiņš nav norādīts, atbildīgās dalībvalsts noteikšanai ir jānotiek saprātīgā termiņā.

2. Pārsūtīšanas

65. Savos lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa vairākkārt atsaucas uz pārsūtīšanas sistēmu, kas paredzēta Dublinas III regulas 29. pantā, un tiesībām uz tiesiskās aizsardzības līdzekli, kas paredzētas minētās regulas 27. pantā.

66. Saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. punkta pirmo daļu attiecīgās personas pārsūtīšanu veic cik vien iespējams īsā laikā un vēlākais sešos mēnešos *no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums* uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu.

67. Minētās regulas 29. panta 2. punktā precizēts, ka, ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā[24], tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Saskaņā ar Tiesas viedokli šī atbildība pilnībā pāriet uz pieprasījumu iesniedzēju dalībvalsti, un nav vajadzīgs, lai atbildīgā dalībvalsts atteiktos uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu[25].

20 Komisija uzskata, ka "Dublinas III regulā nav paredzēts vispārēji piemērojams noteikums par termiņu, kurā ir jānosaka atbildīgā dalībvalsts, tad, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir sniegusi noraidošu atbildi termiņā, kas noteikts 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā" (skat. 3. punktu atbildēs, kas sniegtas uz rakstveida jautājumiem).

21 Proti, vēl ir jānoskaidro, vai Dublinas III regulas III nodaļā paredzētie kritēriji joprojām ir piemērojami vai arī atbildība tiek automātiski nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij.

22 Man šķiet, ka šajā ziņā Dublinas III regula ir diezgan nepilnīga.

23 Spriedums, 2014. gada 8. maijs, *N.* (C-604/12, EU:C:2014:302, 49. un 50. punkts).

24 Saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 2. punktu "šo [sešu mēnešu] termiņu var pagarināt, ilgākais, līdz *vienam gadam*, ja pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai, ilgākais, līdz *astoņpadsmit mēnešiem* attiecīgās personas bēgšanas gadījumā". Mans izcēlums.

25 Spriedums, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805, 27., 29 un 34. punkts). Šā sprieduma 39. punktā Tiesa nosprieda, ka "ar Dublinas III regulu izveidotās uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras ir jāveic, it īpaši ievērojot virkni obligātu termiņu, kuru skaitā ir šīs regulas 29. panta 1. un 2. punktā paredzētais sešu mēnešu termiņš. Kaut arī šo normu mērķis ir noteikt šo procedūru robežas, tās tāpat kā minētās regulas III nodaļā izklāstītie kritēriji palīdz noteikt atbildīgo dalībvalsti". Turklāt minētā sprieduma 41. punktā Tiesa nosprieda, ka "Dublinas III regulas 29. pantā noteikto termiņu mērķis ir noteikt robežas ne vien attiecībā uz pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanu, bet arī attiecībā uz tā izpildi".

68. Dublinas III regulas 27. panta 1. punktā ir paredzēts, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtīšanas lēmuma faktisku un juridisku apelāciju vai pārskatīšanu tiesā. Turklāt saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja valsts tiesību aktos paredzēts, ka attiecīgajai personai ir iespēja saprātīgā termiņā pieprasīt, lai tiesa aptur pārsūtīšanas lēmuma izpildi līdz brīdim, kad kļūs zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts, tiesai, kurā pieprasījums iesniegts, jāpieņem lēmums par šo pieprasījumu saprātīgā laikposmā un jāpamato, ja minētais pieprasījums ticis noraidīts.

69. Runājot par sešu mēnešu termiņu, kas noteikts Dublinas III regulas 29. panta 1. un 2. punktā, no 2017. gada 25. oktobra sprieduma *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805) 44. punkta izriet, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam ir jābūt pieejamam efektīvam un ātram tiesību aizsardzības līdzeklim, kas viņam ļauj atsaukties uz šā termiņa beigšanos.

70. Ņemot vērā to, ka lietā C-47/17 Vācijas iestādes noraidīja valsts sekretāra iesniegto attiecīgās personas uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu [26] un pat vispār neatbildēja uz valsts sekretāra nosūtīto atkārtotas izskatīšanas lūgumu [27], man šķiet, ka, tā kā atbildīgā dalībvalsts nav noteikta, jautājums par pārsūtīšanu, piemērojot Dublinas III regulas 29. pantu, ir pāragrs, pat neaktuāls.

71. Jāatzīmē arī, ka Komisija savos rakstveida apsvērumos lietā C-48/17 norādīja, ka "2016. gada 31. martā Nīderlandes iestādes informēja prasītāja advokātu par savu nodomu neizskatīt patvēruma pieteikumu un pārsūtīt viņu uz Itāliju. [..] 2016. gada 8. aprīlī prasītāja advokāts vērsa uzmanību uz to, ka Itālijas Republika nav kļuvusi par atbildīgo valsti 2016. gada 26. janvārī, bet gan 2015. gada 1. septembrī. Tātad Dublinas III regulas 29. pantā minētais sešu mēnešu pārsūtīšanas termiņš jau bija beidzies. [..] 2016. gada 27. septembrī papildus prasības pamatojumam prasītāja advokāts ierosināja uzdot vienu prejudiciālu jautājumu par Regulas Nr. 1560/2003 5. panta, kā arī Dublinas III regulas 29. panta interpretāciju – tiešām rodas jautājums par to, kādā mērā Itālijas Republika ir atbildīga par ieinteresētās personas patvēruma pieteikumu, jo nav konstatēts, ka Šveices Konfederācija pagarināja 29. pantā minēto sešu mēnešu termiņu, informējot Itālijas Republiku, ka Šveices Konfederācija nevar ieinteresēto personu pārsūtīt, jo tā devusies prom no valsts uz nezināmu galamērķi".

72. Tomēr jāuzsver, ka iesniedzējtiesa nav uzdevusi nevienu jautājumu, kas attiecas uz Dublinas III regulas 29. pantu. Patiešām, tās jautājumi attiecas tikai uz Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu. Tādējādi jautājums par to, vai Dublinas III regulas 29. pantā minētie pārsūtīšanas termiņi apvienotajās lietās C-47/17 un C-48/17 ir ievēroti, Tiesai nav jāizskata.

3. Direktīvas 2013/32 31. panta 3. punkts

73. Direktīvas 2013/32 31. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "dalībvalstis apstrādā starptautiskās aizsardzības pieteikumus izskatīšanas procedūrā [..]". Turklāt saskaņā ar šīs direktīvas 31. panta 3. punktu "dalībvalstis nodrošina, ka izskatīšanas procedūra tiek pabeigta sešos mēnešos pēc pieteikuma iesniegšanas". Atbilstoši šai pašai tiesību normai sešu mēnešu termiņš sākas no brīža, kad par tā izvērtēšanu atbildīgā dalībvalsts ir noteikta saskaņā ar Dublinas III regulu vai pieteikuma iesniedzējs atrodas minētās dalībvalsts teritorijā un kompetentā iestāde par viņu ir uzņēmusies atbildību.

26 Skat. šo secinājumu 24. punktu.

27 Skat. šo secinājumu 25. punktu.

74. No tā izriet, ka pieteikumu par starptautisko aizsardzību izskatīšana ir *skaidri secīga* atbildīgās dalībvalsts noteikšanai saskaņā ar Dublinas III regulu un attiecīgā gadījumā ieinteresētās personas pārsūtīšanai [28]. Tomēr, lai gan Dublinas III regulā noteikti konkrēti obligāti ievērojami termiņi, šī noteikšana un pārsūtīšana var būt salīdzinoši gara, neraugoties uz ātras izskatīšanas prasību, ja uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas procedūras ir uzsāktas un ja ieinteresētā persona izmanto tās rīcībā esošo pārsūdzību vai pārskatīšanu ar apturošu spēku [29]. Tādēļ nav iespējams abstrakti izvērtēt, kāds ir maksimālais vai vismaz saprātīgs termiņš šādai noteikšanai [30], lai gan iesniedzējtiesa ir mēģinājusi to darīt. Katra lieta ir jānovērtē, izskatot atsevišķi katru gadījumu.

75. Jānorāda arī, ka 2017. gada 26. jūlija spriedumā *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 102. punkts) Tiesa uzsver, ka ar Dublinas III regulas un Direktīvas 2013/32 noteikumiem ir ieviestas dažādas procedūras, kurām ir pašām savas prasības un kurām it īpaši termiņu ziņā ir piemērojami dažādi režīmi.

76. Šajā kontekstā ir jāizvērtē iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi par pieprasījuma atkārtotas izskatīšanas procedūru, kura paredzēta Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā.

B. Par pirmo prejudiciālo jautājumu

77. Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa vaicā, vai, ņemot vērā Dublinas III regulas un Direktīvas 2013/32 mērķi, saturu un tvērumu, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij divu nedēļu laikā ir jāsniedz atbilde uz pieprasījuma atkārtotas izskatīšanas lūgumu, kā noteikts Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā. Šis jautājums vērsts īpaši uz to, lai noteiktu, vai termiņš atbildes sniegšanai uz pieprasījuma atkārtotas izskatīšanas lūgumu, kā paredzēts Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir obligāti ievērojams termiņš, kura neievērošana izraisa šīs dalībvalsts atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

78. Pirms šā jautājuma izskatīšanas jāpārbauda ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu izveidotās procedūras raksturs, kā arī tās iespējamais juridiskais pamats [31].

79. No Regulas Nr. 1560/2003 preambulas 1. apsvēruma izriet, ka regulas mērķis ir izveidot vairākus īpašus pasākumus efektīvai Dublinas III regulas piemērošanai, "lai veicinātu to dalībvalstu iestāžu sadarbību, kas ir atbildīgas par minētās regulas īstenošanu saistībā ar pieprasījumu par atbildības uzņemšanos un atpakaļuzņemšanu nosūtīšanu un izskatīšanu, informācijas pieprasīšanu un cilvēku pārsūtīšanu".

28 Komisija uzskata, ka "no Direktīvas 2013/32 31. panta 3. punkta otrās daļas skaidri izriet, ka sešu mēnešu termiņš (pagarināms termiņš), lai izskatītu patvēruma pieteikumu, sākas no brīža, kad atbildīgā dalībvalsts ir noteikta saskaņā ar [Dublinas III] regulu un kad pieteikuma iesniedzējs atrodas minētās dalībvalsts teritorijā un kompetentā iestāde par viņu ir uzņēmusies atbildību" (skat. tās apsvērumu 72. punktu).

29 Savās atbildēs uz Tiesas rakstveida jautājumiem Vācijas valdība uzskata, ka, lai gan ir fakts, ka Dublinas III regulas mērķis ir ātri apstrādāt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, "tomēr nav iespējams saīsināt procedūru pēc iespējas īsākā laikposmā visos gadījumos, jo procedūru var pagarināt, ja prasītājs lēmumu pārsūdz vai viņa bēgšanas vai ieslodzījuma gadījumā. Šādos gadījumos pašā Dublinas III regulā 29. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēta minētā sešu mēnešu termiņa novēlota uzsākšana vai pagarināšana" (skat. 5. punktu tās atbildēs uz jautājumiem).

30 Tādēļ starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas maksimālais termiņš sākas tikai tad, kad ir noteikta atbildīgā dalībvalsts, un tikai tad, ja ir izpildīti citi Direktīvas 2013/32 31. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi.

31 Proti, Tiesa 2017. gada 16. oktobra vēstulē tās Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām uzdeva jautājumu par Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā paredzētās papildu atkārtotas izskatīšanas procedūras juridisko pamatu. Lietā C-48/17 prasītājs pamatlietā uzskata, ka Dublinas III regula neparedz Komisijai nekādas pilnvaras ieviest atkārtotas izskatīšanas procedūru. Vācijas valdība uzskata, ka, lai gan Dublinas III regulā nav ietverts nekāds skaidrs pilnvarojums atkārtotas izskatīšanas procedūras pieņemšanai, Regulas Nr. 1560/2003 "[preambulas 1. apsvērumā] ir precizēts, ka Dublinas III regulas efektīvai piemērošanai jāizveido vairāki īpaši pasākumi. Mērķis īpaši ir atvieglot pieprasījuma "izskatīšanu". Regulas [Nr. 1560/2003] 5. pants, kurā izklāstīti noteikumi par pieprasījumu izskatīšanu atteikuma gadījumā, arī attiecas uz šo jautājumu." Lietā C-48/17 prasītājs pamatlietā 2018. gada 16. janvāra Tiesas sēdē norādīja, ka viņš uzskata, ka atkārtotas izskatīšanas procedūras juridiskais pamats nevar būt Dublinas III regulas 29. panta 4. punkts. Tiesas sēdē Komisija apgalvoja, ka Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punkta juridiskais pamats ir Dublinas II regulas 17. panta 3. punkts (kas nepilnīgā veidā atbilst Dublinas III regulas 21. panta 3. punktam), kā arī Dublinas III regulas 29. panta 4. punkts. Šajā ziņā Nīderlandes valdība pievienojās Komisijas apsvērumiem.

80. Kā norādīja Ungārijas valdība, Regula Nr. 1560/2003 nav vērsta uz to, lai ieviestu noteikumus attiecībā uz atbildību, kas nav noteikti ar [Dublinas III] regulu”[32].

81. Ar Regulu Nr. 1560/2003 izveidotā atkārtotas izskatīšanas procedūra nav skaidri paredzēta Dublinas III regulā, kurā – kā uzver Vācijas valdība atbildē uz Tiesas rakstveida jautājumiem – nav ietverts nekāds skaidrs pilnvarojums šādas procedūras īstenošanai[33]. Pašā Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā precizēts, ka šī procedūra ir izveidota kā papildu procedūra, kuras mērķis, manuprāt, ir uzlabot Dublinas III regulas[34] piemērošanu. Tas nozīmē, ka pieprasījuma atkārtotas izskatīšanas lūgums nav jauns uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījums[35]. Turklāt noteikumi tās dalībvalsts noteikšanai, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ir noteikti tikai Dublinas III regulā[36].

82. Ir taisnība, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 1. punktu dalībvalstij, kura saņēmusi uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, ir jāpamato tās atteikums, jo šā paša panta 2. punktā ir paredzēts, ka tad, ja pieprasījumu iesniegusī dalībvalsts uzskata, ka atteikuma pamatā ir kļūdains novērtējums, vai gadījumos, kad tā ir ieguvusi jaunus pierādījumus, tā var lūgt pieprasījuma atkārtotu izskatīšanu, un tā ir jāpieprasa imperatīvā[37] triju nedēļu termiņā pēc atteikuma saņemšanas[38]. Tajā pašā tiesību normā arī ir noteikts, ka pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts “*cenšas*[39] sniegt atbildi divu nedēļu laikā”[40].

32 Skatīt Ungārijas valdības apsvērumu 17. punktu.

33 Ne vairāk kā Dublinas II regulā.

34 Un iepriekš Dublinas II regulas piemērošanu. Šajā nozīmē skat. Regulas Nr. 1560/2003 preambulas 1. apsvērumu.

35 Es uzskatu, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 21. panta 1. punktu un 23. panta 1. punktu, kā arī 2017. gada 26. jūlija spriedumu *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 67. punkts) pēc pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts atteikuma pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var iesniegt jaunu uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, *ja ir ievēroti Dublinas III regulas 21. un 23. pantā noteiktie obligātie termiņi*. Tādējādi vismaz teorētiski iespējams, ka var pastāvēt paralēli uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumi. Tomēr gadījumos, kad attiecīgie termiņi jau ir beigušies, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts vairs nevar iesniegt šādu pieprasījumu. No Komisijas atbildes uz Tiesas rakstveida jautājumiem izriet, ka “atkārtotas izskatīšanas procedūra tiek izmantota lielā skaitā gadījumu (2903 pieprasījumi 2015. gadā un 8442 – 2016. gadā) un tās rezultātā pieprasījumi tiek akceptēti aptuveni vienā trešdaļā gadījumu (1019 pieprasījumi, kas iesniegti 2015. gadā, un 2489 pieprasījumi, kas iesniegti 2016. gadā)”.

36 Kā turpmāk norādīšu šo secinājumu 111. punktā, pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, piemērojot Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu, ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu tikai tad, ja tā *skaidri* uzņemas šo atbildību saprātīgā termiņā.

37 Šajā ziņā teksta formulējums neatstāj nekādas šaubas attiecībā uz obligātu termiņu izmantošanu: “šī iespēja jāizmanto triju nedēļu laikā pēc atteikuma saņemšanas”.

38 Komisija savu apsvērumu 53. punktā norāda, ka “Dublinas III regulā un Regulā Nr. 1560/2003, kas pieņemta tās īstenošanai, ir ietverti vairāki termiņi, kas ir skaidri saistoši, taču ne viss tiek regulēts ar saistošiem termiņiem. Tieši šī iemesla dēļ nevajadzētu veikt tādu interpretāciju, kas ir pretrunā ar skaidri formulētu tekstu. Attiecībā uz Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktu var rasties situācijas, kad pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts iestādēm būs jāizmeklē sarežģītas lietas, piemēram, saistītas ar nepilngadīgām personām bez pavadības vai iespējamiem ģimenes locekļiem; šādās situācijās īss un saistošs termiņš būtu pretrunā mērķim, kas paredz, lai atbildīgā dalībvalsts tiktu noteikta pareizi. Tādēļ Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punkta skaidrajam formulējumam pamatā ir politisks apsvērums”.

39 Spāņu valodas redakcijā: “se esforzará”; dāņu valodas redakcijā: “bestraeber”; angļu valodas redakcijā: “shall endeavour”; itāļu valodas redakcijā: “procura di”; ungāru valodas redakcijā: “törekszik” un holandiešu valodas redakcijā: “zich beijveren”.

40 Tāpat kā Komisija, es uzskatu, ka vārds “cenšas” un “līdzīgas frāzes, ko izmanto lielākajā daļā regulas valodu redakcijās, ir pilnīgi skaidras” un tajās nav paredzēts pienākums sniegt atbildi divu nedēļu laikā” (skat. tās apsvērumu 51. un 52. punktu). Lietā C-47/17 prasītājs pamatlietā uzskata, ka frāzi “zich beijveren” (“cenšas”), kas iekļauta Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punkta nīderlandiešu valodas redakcijā, var interpretēt tikai tā, ka tā nozīmē, ka pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts pienākums ir pielikt visas iespējamās pūles. Pienākums pielikt visas iespējamās pūles nevarētu nozīmēt, ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij *ir jāatbild*” (skat. prasītāja apsvērumu 3.1. punktu). Nīderlandes valdība uzskata, ka divu nedēļu termiņš, kas minēts Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā, nav obligāts termiņš un ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nav pienākuma sniegt atbildi divu nedēļu laikā. (skat. tās apsvērumu 36.–38. punktu). Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka ”pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij jācenšas sniegt atbildi divu nedēļu laikā, bet tai nav pienākuma to darīt. [..] Vārdam “cenšas” tiktu atņemta jebkāda jēga, ja pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij būtu uzlikts absolūts pienākums sniegt atbildi divu nedēļu laikā. Tā norāda, ka jāpieliek nopietni un reāli pūliņi, lai atbildētu šajā termiņā, taču atzīst, ka tas ne vienmēr ir iespējams dažādu iemeslu dēļ, piemēram, liela lietu apjoma, kas jāizskata pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij, vai grūtību dēļ, kas radušās saistībā ar izskatāmo lietu. Pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nav pienākuma obligāti ievērot minēto divu nedēļu termiņu. [..] Tāpat var nošķirt situāciju attiecībā uz dažiem termiņiem, kas minēti Dublinas III regulā – piemēram, šīs regulas 22. pantā pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts “paziņo lēmumu attiecībā uz pieprasījumu par pieteikuma iesniedzēja uzņemšanu divos mēnešos no pieprasījuma saņemšanas”. Atbilstoši 25. pantam pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts “sniedz lēmumu [..] cik vien iespējams drīz un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā vienu mēnesi no pieprasījuma saņemšanas dienas”. “*Kad likumdevējs vēlējās noteikt obligātu pienākumu, tas tika izdarīts, izmantojot ļoti skaidru formulējumu*. Savukārt Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā paredzētajam pienākumam ir cits raksturs” (skat. tās apsvērumu 11., 12. un 14. punktu; mans izcēlums)

83. Vēlos pievienot vēl divus apsvērumus. Pirmkārt, papildus tam, ka saskaņā ar šīs tiesību normas formulējumu divu nedēļu termiņš nav obligāts [41], Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā nav minētas nekādas tiesiskas sekas ne gadījumā, ja šis termiņš nav ievērots, nedz arī tad, ja nav saņemta atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu [42]. Patiešām, Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā atšķirībā no Dublinas III regulas 22. panta 7. punkta un 25. panta 2. punkta nav paredzēts, ka pieprasījumu saņēmējai dalībvalstij ir pienākums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu.

84. Otrkārt, Dublinas III regula nenosaka, kādas ir sekas uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas pieprasījuma atteikumam termiņos, kas noteikti Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā. Manuprāt, Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā paredzētā atkārtotas izskatīšanas procedūra pēc šāda atteikuma saņemšanas vienīgi rada apspriešanās vai strukturēta dialoga iespēju starp pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti un pieprasījuma saņēmēju dalībvalsti, lai atbilstoši Dublinas III regulai atvieglotu atbildīgās dalībvalsts noteikšanu un sasniegtu Dublinas III regulas mērķus. Ja šī papildu procedūra tiek pabeigta saprātīgā termiņā un līdz ar to neapdraud mērķi gan patvēruma meklētāju, gan dalībvalstu interesēs ātri izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, tad tā ir instruments, kas palīdz efektīvi piemērot Dublinas III regulu. Manuprāt, tas, ka Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktam [43] nav nekāda obligāta rakstura un ka tā mērķis ir atvieglot Dublinas III regulas piemērošanu, ļauj izvairīties no jebkādiem iebildumiem par nederīgumu.

85. Tādēļ es uzskatu, ka uz pirmo prejudiciālo jautājumu būtu jāsniedz noliedzoša atbilde: lai gan pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir jācenšas sniegt atbildi uz Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā noteikto atkārtotas izskatīšanas lūgumu divu nedēļu laikā, tomēr tai nav juridiska pienākuma atbildēt šajā termiņā. Turklāt Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā nav paredzētas nekādas tiesiskas sekas gadījumā, ja minētajā termiņā nav saņemta atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu.

C. Par otro prejudiciālo jautājumu

86. Otrajā jautājumā, kas uzdots gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu noliedzoša, iesniedzējtiesa jautā, vai, ņemot vērā Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punkta pēdējo teikumu, būtu jāpiemēro maksimālais viena mēneša termiņš, kas noteikts Dublinas III regulas 25. panta 1. punktā.

41 Nīderlandes valdība uzskata, ka šis termiņš "pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir vienīgi kā orientējoša norāde". Komisija uzskata, ka Regulas Nr. 1560/2003 "mērķis nav noteikt stingri obligātu termiņu, bet gan iezīmēt virzienu, kam pēc iespējas vajadzētu sekot". Tātad tas ir tikai orientējošs termiņš. Šveices Konfederācijai, kas iesniedza apsvērumus tikai par pirmo prejudiciālo jautājumu, nav tik strikts viedoklis, jo tā uzskata, ka "tiesību normas formulējums liecina, ka Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā noteiktais termiņš ir tikai indikatīvs un nav noilguma termiņš. Tādējādi ir skaidrs, it īpaši balstoties uz [..] 5. panta 2. punkta dažām valodu versijām, ka pienākumu pieprasījuma saņēmējai [dalībvalstij] sniegt atbildi divu nedēļu laikā nevar saprast tādējādi, ka šī termiņa neievērošana izraisa tūlītējas tiesiskas sekas. Tieši pretēji – pienākums "censties" ietver zināmu elastību laika ziņā, lai atbildētu uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu. Pieprasījuma saņēmēja valsts var likumīgi atbildēt uz pieprasījumu pat pēc divu nedēļu termiņa beigām. Tomēr Dublinas III regulas mērķis liecina, ka Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā paredzētais termiņš *nosaka pienākumu ievērot principu un nav vienīgi nebūtiska laika norāde*". Mans izcēlums.

42 Apvienotās Karalistes valdība norāda, ka "atšķirībā no, piemēram, Dublinas III regulas 22. un 25. panta nav paredzēta nekāda automātiska atbildības nodošana, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts neatbild [..] divu nedēļu laikā [..] (skat. tās apsvērumu 20. punktu). Ungārijas valdība uzskata, ka "var konstatēt, ka ne ar [Dublinas III] regulu, ne ar Regulu Nr. 1560/2003 atbildes nesniegšanai divu nedēļu noteiktajā termiņā vai novēlotai atbildēšanai uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu netiek skaidri piesaistītas tiesiskas sekas un tādējādi nav arī nekādu seku, kas ietekmētu atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu" (skat. tās apsvērumu 18. punktu). Savās atbildēs uz Tiesas rakstveida jautājumiem Vācijas valdība uzskata, ka "Dublinas III regulā nav noteiktas nekādas tiesiskas sekas gadījumos, kad netiek sniegta atbilde uz lūgumu atkārtoti izskatīt uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu. [..] Jāatzīmē, ka juridiska pamata Dublinas III regulā neesamības dēļ atbildes nesniegšana nevarētu izraisīt atbildības nodošanu".

43 Kā izriet no paša šīs tiesību normas teksta un it īpaši no vārda "cenšas".

87. Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā ir paredzēts obligāts trīs nedēļu termiņš, lai iesniegtu atkārtotas izskatīšanas lūgumu, un vēlamais divu nedēļu termiņš atbildes sniegšanai. Jānorāda, ka šā noteikuma pēdējā teikumā ir paredzēts, ka jebkurā gadījumā termiņi, kas noteikti Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā [44], netiek pārskatīti vai grozīti ar šajā regulā paredzēto "papildu" procedūru.

88. Proti, pieteikuma atkārtotas izskatīšanas procedūra pilnīgi atšķiras no uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas procedūrām, kas minētas Dublinas III regulā, un nekādi neietekmē termiņus, kas noteikti šīs regulas noteikumos.

89. Ņemot vērā šo skaidro un precīzo atšķirību, es uzskatu, ka Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā noteiktie termiņi netiek grozīti ar uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas procedūru, kas minēta Dublinas III regulas 25. pantā [45]. Tātad Dublinas III regulas 25. pantā paredzētie termiņi nav attiecināmi uz atkārtotas izskatīšanas procedūru, kas izveidota ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu.

90. Tādējādi es uzskatu, ka uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild noliedzoši: Dublinas III regulas 25. panta 1. punktā noteiktais maksimālais viena mēneša termiņš nav piemērojams saistībā ar pieteikuma atkārtotas izskatīšanas procedūru, kura paredzēta Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā.

D. Par trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu

91. Trešajā jautājumā, kas uzdots gadījumā, ja atbilde uz otro jautājumu būtu noliedzoša, iesniedzējtiesa vaicā, vai pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir dots saprātīgs termiņš atbildes sniegšanai uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu. Ceturtajā jautājumā, kas uzdots gadījumā, ja atbilde uz trešo jautājumu būtu noliedzoša, iesniedzējtiesa vaicā, vai septiņas ar pusi nedēļas [46] vai seši mēneši [47] ir saprātīgs termiņš. Ja atbilde uz ceturto jautājumu būtu noliedzoša, tad iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kāds būtu saprātīgs termiņš.

92. Ņemot vērā starp šiem jautājumiem pastāvošo saistību, uzskatu, ka tie abi būtu jāizvērtē kopā.

44 Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā noteikts, ka "pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts cenšas sniegt atbildi divu nedēļu laikā. Jebkurā gadījumā šī papildu procedūra nedrīkst pārsniegt [*Dublinas II] regulas 18. panta 1. un 6. punktā un 20. panta 1. punkta b) apakšpunktā* noteiktos termiņus". Mans izcēlums. Dublinas II regulas (EK) 18. panta 1. un 6. punkts un 20. panta 1. punkta b) apakšpunkts atbilst Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktam un 25. panta 1. punktam.

45 Komisija līdz ar to uzskata, ka šos termiņus nevar ne pagarināt, ne arī to neievērošana "var būt iemesls atbildības nodošanai". *Citiem vārdiem sakot, tas nozīmē, ka pēc atteikuma Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 1. punkta nozīmē pieteikuma saņēmēja dalībvalsts vairs nevar kļūt par atbildīgo valsti, ja vien tam nepiekrīt pati. To var izskaidrot ar to, ka atkārtotas izskatīšanas lūgums nav jauns atpakaļuzņemšanas pieprasījums*. Atkārtotas izskatīšanas lūgums pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij uzliek vienīgi pienākumu atkārtoti izskatīt situāciju un pārbaudīt, vai tā saglabā noraidošu atbildi. Turklāt atšķirīga interpretācija būtu pretrunā tiesību normu hierarhijai, jo tas nozīmētu ar īstenošanas regulu atkāpties no pamatregulas". Mans izcēlums.

46 Lieta C-48/17.

47 Lieta C-47/17. Apvienotajās lietās C-47/17 un C-48/17 iesniedzējtiesa norāda, ka Direktīvas 2013/32 31. panta 3. punktā ir noteikts, ka "dalībvalstis nodrošina, ka izskatīšanas procedūra tiek pabeigta sešos mēnešos pēc pieteikuma iesniegšanas. Tādējādi nebūtu loģiski uzskatīt, ka Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā paredzētās atkārtotās izskatīšanas ilgums, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, varētu pārsniegt termiņu, kas nepieciešams, lai pieņemtu lēmumu par pašu patvēruma pieteikumu, kas vēl ir jāpieņem pēc tam, kad ir ticis izlemts jautājums, kura dalībvalsts ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu". Atbilstoši maniem apsvērumiem šo secinājumu 75. punktā es uzskatu, ka Direktīvā 2013/32, it īpaši tās 31. panta 3. punktā, noteiktie termiņi skaidri atšķiras no tiem, kas noteikti ar Dublinas III regulu, un līdz ar to no tiem, kas noteikti ar Regulu Nr. 1560/2003.

93. Saskaņā ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts *cenšas* sniegt atbildi divu nedēļu laikā pēc atkārtotas izskatīšanas lūguma saņemšanas. Ar šo aicinājumu pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts tiek aicināta sadarboties, lai ātrāk noteiktu atbildīgo dalībvalsti [48]. Ir skaidrs, ka, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts neievēro šo indikatīvo termiņu, tai tomēr ir jāatbild uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu saprātīgā termiņā, lai neapdraudētu mērķi ātri noteikt dalībvalsti, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu, un ievērotu labas pārvaldības, kā arī efektivitātes principu.

94. Tādēļ to, kāds ir saprātīgs termiņš Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punkta piemērošanas ietvaros, nevar iepriekš noteikt, un tas ir jānovērtē katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus [49] un ievērojot ātras izskatīšanas nepieciešamību, kas ir Dublinas III regulas pamatprincips [50]. Tā kā šī analīze prasa attiecīgo apstākļu faktisku novērtējumu, es uzskatu, ka iesniedzējtiesai konkrētā gadījumā, ņemot vērā visus būtiskos apstākļus [51], ir jānovērtē, vai pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir atbildējusi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu saprātīgā termiņā. Tomēr, kā tas izrietēs no manas atbildes uz piekto un sesto prejudiciālo jautājumu, ja nav saņemta atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu saprātīgā termiņā, pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij jāuzņemas atbildība par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [52].

95. Tomēr jāatgādina, ka Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nav paredzētas nekādas tiesiskas sekas, ja netiek ievērots divu nedēļu termiņš, nedz arī saprātīgs termiņš.

96. No iepriekš minētā izriet, ka uz trešo un ceturto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka pieprasījuma saņēmējai valstij ir jācenšas atbildēt uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu divu nedēļu laikā un katrā ziņā saprātīgā termiņā. Iesniedzējtiesai, izvērtējot visus atbilstošos apstākļus, ir katrā atsevišķā gadījumā jānosaka, vai pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts atbildes sniegšanai izmantotais termiņš ir bijis saprātīgs.

E. Par piekto un sesto prejudiciālo jautājumu

1. Argumentu izklāsts

97. Piektajā un sestajā jautājumā iesniedzējtiesa vēlas saņemt atbildi uz jautājumu, kādas sekas ir gadījumā, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nav sniegusi atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu, un precīzāk – uz jautājumu par to, vai šajā gadījumā par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts vai pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts.

48 Proti, saskaņā ar lojālas sadarbības principu, kas noteikts LES 4. panta 3. punktā, dalībvalstis īpaši sekmē Savienības uzdevumu izpildi.

49 Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka "nav iespējams noteikt, kas ir uzskatāms par "saprātīgu laikposmu", jo pēc savas definīcijas šis jēdziens ir cieši saistīts ar faktiem. Termins "saprātīgs" ir atkarīgs no konteksta (skat. tās apsvērumu 22. punktu).

50 Lietā C-47/17 Vācijas iestādes *nav sniegušas atbildi uz valsts sekretāra 2016. gada 14. aprīlī iesniegto atkārtotas izskatīšanas lūgumu*. Jāatgādina, ka lietā C-48/17 Itālijas iestādes 2016. gada 26. janvārī uzņēmās atbildību par attiecīgās personas starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu pēc valsts sekretāra 2015. gada 1. decembra atkārtotas izskatīšanas lūguma un 2016. gada 18. janvāra atgādinājuma, proti, *mazāk nekā divu mēnešu* laikā pēc minētā pieprasījuma saņemšanas.

51 Komisija informatīvā veidā norādīja, ka fakti un apstākļi, kas varētu būt svarīgi attiecībā uz šo vērtējumu, ir šādi: "it īpaši izmeklēšanas apjoms un pasākumi, kas nepieciešami pieteikuma izskatīšanai, kā arī iespējamā kompetento iestāžu pārmērīga noslogotība". Nīderlandes valdība uzskata, ka "šādi apstākļi tostarp var būt atbilstoši elementi, lai atbildētu uz jautājumu par to, vai termiņš ir saprātīgs: [1] attiecīgās pieprasījuma iesniedzējas vai saņēmējas dalībvalsts iestādēm bija jāveic liels meklēšanas darbs attiecībā uz konkrēto personu; [2] attiecīgās pieprasījuma iesniedzējas un pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts iestādēm vajadzēja daudzas reizes apspriesties, piemēram, lai atrisinātu viedokļu atšķirības; [3] attiecīgās pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts iestādēm bija jāveic palielināts darba apjoms, piemēram, saistībā ar milzīgu patvēruma meklētāju pieplūdumu."

52 Skat. šo secinājumu 113. punktu.

98. Prasītājs pamatlietā lietā C-47/17 uzskata, ka, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nesniedz atbildi divu nedēļu laikā [53] vai neatbild vispār, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts kļūst galīgi atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Viņš uzskata, ka, "ņemot vērā to, ka sekas novēlotai lēmuma par sākotnējo atpakaļpieņemšanas pieprasījumu pieņemšanai ir *skaidri* noteiktas [Dublinas III] regulas 25. panta 2. punktā, šo tiesību normu nevarētu *netieši* piemērot pieteikuma atkārtotas izskatīšanas procedūrai. Līdz ar to [..] ir jāsecina, ka, tā kā atbildības nodošana dalībvalstij ir ļoti radikāls mērs, šādu nodošanu var paredzēt tikai ar skaidru tiesību normu. Tā kā nav īpašas tiesību normas par to, ka atbildes nesniegšana uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu izraisītu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts atbildību, pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts ir tā, kas joprojām ir atbildīga. Turklāt [viņš] norāda, ka pastāv būtiska atšķirība starp abām procedūrām. Tik tiešām, kas attiecas uz atkārtotas izskatīšanas procedūru, tad jau ir saņemts skaidrs atpakaļuzņemšanas atteikums, tādējādi izraisot pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts atbildību. Tikai pozitīva atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu (saprātīgā termiņā) var tomēr izraisīt pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts atbildību".

99. Lietā C-48/17 [54] atbildēs uz Tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem prasītājs pamatlietā uzskata, ka tad, ja pieteikuma saņēmēja dalībvalsts ir sniegusi noraidošu atbildi uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, principā tā ir pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Viņš uzskata, ka apstāklis, ka pieteikuma saņēmēja dalībvalsts vēlāk maina viedokli un ir gatava uzņemties vai pārņemt atpakaļ atbildību par attiecīgo personu, vairs nevar mainīt atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [55]. Pēc prasītāja pamatlietā C-48/17 domām, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts atkarībā no gadījuma tiek noteikta vēlākais divarpus mēnešus, trīsarpus mēnešus, četrus vai piecus mēnešus pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas. Viņš uzskata, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 31. panta 3. punktu izskatīšanas procedūra ir jāpabeidz sešu mēnešu termiņā. Turklāt viņš uzskata, ka atkārtotas izskatīšanas procedūra var tikt piemērota vienīgi pēc Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā paredzēto termiņu beigām.

100. Prasītājs pamatlietā C-48/17 uzskata, ka ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu izveidotā papildu atkārtotas izskatīšanas procedūra nav paredzēta, pamatojoties uz Dublinas III regulas 21. panta 3. punktu, 23. panta 3. punktu, 23. panta 4. punktu vai 24. panta 5. punktu, kuri Regulas Nr. 1560/2003 preambulā minēti kā tās juridiskais pamats. "Tā kā Dublinas III regula Komisijai nepiešķir kompetenci paredzēt atkārtotas izskatīšanas procedūru, Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punkts nav spēkā, jo tas ir pretrunā LESD 290. un 291. pantam." Viņš uzskata arī, ka šī tiesību norma nav spēkā papildu iemesla dēļ, proti, tāpēc, ka tajā paredzētā atkārtotas izskatīšanas procedūra ir pretrunā Dublinas III regulas preambulas 5. apsvērumā izklāstītajam mērķim [56] un nepieciešamībai efektīvi aizsargāt tiesības uz patvērumu un ikvienas personas tiesības un tās lietas objektīvu un taisnīgu izskatīšanu saprātīgā termiņā. Visbeidzot šis prasītājs uzskata, ka Dublinas III regulas 37. pantā paredzētā samierināšanas procedūra nevar tikt piemērota strīdu risināšanai konkrētā individuāla starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja gadījumā.

101. Nīderlandes valdība uzskata, ka "pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, ja tā nesniedz savlaicīgu atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu, netiek atzīta par atbildīgo dalībvalsti". "No tā, ka Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā nav minētas šādas skaidras sekas, izriet, ka pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nekļūst atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu gadījumā, ja atbildes sniegšanas termiņš ir pārsniegts". "Tāpat pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts nekļūst tieši atbildīga, ja

53 Vai saprātīgā termiņā.

54 Jāatzīmē, ka prasītājs pamatlietā C-48/17 2018. gada 16. janvāra Tiesas sēdē apstiprināja, ka savā pamatprasībā viņš lūdz, lai viņa pieprasījumu izskatītu Nīderlandes iestādes, nevis Itālijas iestādes.

55 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587), 59. punkts.

56 Saskaņā ar Dublinas III regulas preambulas 5. apsvērumu atbildīgās dalībvalsts noteikšanas metodei "vajadzētu balstīties uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem".

pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts neiesniedz atbildi Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā minētajā termiņā. Ne Regulā [Nr. 1560/2003], ne arī [Dublinas III] regulā nav precizēts, ka pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts ir atbildīgā valsts tad, ja pārsniegts termiņš atbildes sniegšanai uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu".

102. Tāpat šī valdība uzskata, ka sistēma, kas izveidota ar Dublinas III regulu, paredz, "ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts atbildība ne vienmēr izriet no tā, ka ticis pārsniegts Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā minētais termiņš. Proti, pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts rīcībā ir citas iespējas, ja atkārtotas izskatīšanas lūguma rezultātā pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nepiekrīt uzņemties izskatīšanu. [..] Pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var secināt, piemēram, saistībā ar saņemtu jaunu informāciju, ka ir vēl kāda cita dalībvalsts, kas ir atbildīga [..]. Šāda situācija bija lietā C-48/17, kurā Nīderlandes iestādes Itālijai iesniedza atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, pamatojoties uz informāciju, ko tās bija saņēmušas no Šveices iestādēm atbildē uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu. Tāpat arī atkārtotas izskatīšanas procedūras laikā var parādīties jauna informācija, kas liecina, ka atbildīga ir kāda cita dalībvalsts. [..] Pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij vispirms jākonstatē, ka, balstoties uz [Dublinas III] regulā minētajiem kritērijiem, nav iespējams izraudzīt nevienu atbildīgo dalībvalsti vai ka nav iespējama pārsūtīšana uz pirmo dalībvalsti, kurā pieteikums ticis iesniegts. Tikai šajā brīdī dalībvalsts, kas nosaka atbildīgo dalībvalsti, kļūst par atbildīgo dalībvalsti ([Dublinas III] regulas 3. panta 2. punkta trešā daļa)".

103. Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka "atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu ir jāsniedz *pēc tam*, kad jautājums par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas atbildību jau ir atrisināts. Pēc definīcijas pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts jau būs noraidījusi uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, izraisot pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts atbildību. Tātad tā dēvētā "Dublinas III" sistēma sasniedza tajā izvirzīto mērķi – noteikt atbildīgo dalībvalsti. Atkārtotas izskatīšanas procedūrā, kura noteikta Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā, ir paredzēta iespēja pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij apstrīdēt pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts lēmumu, bet – un šis aspekts ir būtisks – situācijā, kad atbildība jau ir tikusi noteikta."

104. Pēc Ungārijas valdības domām, "ja dalībvalsts nav sniegusi atbildi uz lūgumu atkārtoti izskatīt atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, tad tieši vai netieši sniegtā atbilde uz sākotnējo atpakaļuzņemšanas pieprasījumu ļauj noteikt, kura dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nesniedz atbildi uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu viena mēneša vai divu nedēļu termiņā, tad saskaņā ar [Dublinas III] regulas 25. pantu atbildes nesniegšana ir pielīdzināma pieprasījuma akceptam un ietver pienākumu uzņemt attiecīgo personu atpakaļ. Turpretī pats par sevi ir saprotams, ka atteikuma gadījumā pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nav atbildīgā valsts".

105. Komisija saskaņā ar savu atbildi uz otro prejudiciālo jautājumu uzskata, ka "pārmērīgi ilgs laikposms, ko pieprasījumu saņēmēja dalībvalsts būtu izmantojusi, lai atbildētu uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu, nevarētu izraisīt atbildības nodošanu". Tā uzskata, ka "tādos apstākļos kā pamatlietā lietā C-47/17 nav nekādu tiesisku seku attiecībā uz pieprasījuma saņēmēju dalībvalsti saistībā ar to, ka tā nav atbildējusi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu divu nedēļu laikā vai saprātīgā termiņā, jo šī dalībvalsts jau ir noraidījusi atpakaļuzņemšanas pieprasījumu termiņā, kas noteikts [Dublinas III] regulas 25. panta 1. punktā, un ka nenotiek nekāda automātiska atbildības nodošana pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij pārsniegta termiņa dēļ. Tādos apstākļos, kādi ir pamatlietās, nenotiek atbildības nodošana pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, pamatojoties uz [Dublinas III] regulu vai Regulu Nr. 1560/2003 – lietā C-48/17 atbildība jau bija noteikta, pamatojoties uz klusējot izteiktu atpakaļuzņemšanas pieprasījuma akceptu, savukārt tādos apstākļos kā lietā C-47/17 pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts bija tiesīga uzskatīt *Eurodac* sniegto pozitīvo iznākumu par ticamu pierādījumu tam, ka pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir atbildīga kā dalībvalsts, kurā iesniegts pirmais patvēruma pieteikums.

106. Komisija uzskata, ka "pretēji tam, ko, šķiet, uzskata iesniedzējtiesa, Nīderlandes iestādēm nebija pienākuma nekavējoties paziņot par atbildības uzņemšanos, līdzko bija beidzies orientējošais divu nedēļu termiņš, kas atvēlēts pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij, lai atbildētu uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu. Nīderlandes rīcību nekādi nevar uzskatīt par nepamatotu, gaidot vairākus mēnešus, kamēr Vācijas iestādes atrisinās problēmu [..], ko tām radīja atkārtotas izskatīšanas lūgumi. Visbeidzot Nīderlande 2016. gada 14. decembrī paziņoja, ka tā ir kompetenta, kas ir pamatojams ar Dublinas III regulas 3. panta 1. punktu vai 17. pantu."

107. Savās atbildēs uz Tiesas rakstveida jautājumiem Vācijas valdība uzskata, ka "pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts atteikums uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumam termiņos, kas noteikti attiecīgi Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā, principā izraisa pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Šī atbildība iestājas brīdī, kad pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts saņem pieprasījuma atteikumu." Tā piebilst, ka, "ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts neatbild noteiktajā divu nedēļu termiņā, kas paredzēts Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā, tā rezultātā [..] atbildība netiek nodota pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij. Pieprasījuma iesniedzēja valsts saglabā atbildību. Ja jaunu apstākļu dēļ vairs nav iespējams pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij atkārtoti pieprasīt uzņemšanu vai atpakaļuzņemšanu [..], atkārtotas izskatīšanas lūguma atteikuma datums vai Regulas [Nr. 1560/2003] 5. panta 2. punktā noteiktā termiņa beigas, kurā laikā nav tikusi saņemta atbilde, pamato atkārtotas izskatīšanas procedūras noslēgumu un Direktīvas [2013/32] 31. panta 3. punktā paredzētā apstrādes termiņa sākšanos."

2. Vērtējums

108. Uzskatu, ka, tā kā Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā nav noteiktas tiesiskās sekas gadījumā, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts atbild noliedzoši uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts šajā brīdī nekļūst automātiski atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [57].

109. Proti, ar nosacījumu, ka Dublinas III regulas 21. un 23. pantā noteiktie obligātie termiņi tiek ievēroti, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var vēl iesniegt jaunu uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu citai dalībvalstij, kas nav pirmā pieprasījumu saņēmusī dalībvalsts; šis pieprasījums, iespējams, varētu izraisīt šīs citas dalībvalsts atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

110. Turklāt pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var, ja tā uzskata, ka atteikuma pamatā ir kļūdains novērtējums, vai gadījumos, kad tā ir ieguvusi jaunus pierādījumus [58], trīs nedēļu laikā pēc šā atteikuma saņemšanas lūgt atkārtoti izskatīt uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu saskaņā ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu.

57 Skat. šo secinājumu 62. un 63. punktu.

58 Jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 1. punktu atteikums ir jāpamato, pilnīgi un sīki izklāstot tā iemeslus.

3. Skaidra dalībvalsts piekrišana uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu

111. Es uzskatu arī, ka, *ja kritēriji, ar ko nosaka atbildīgo dalībvalsti, kas izklāstīti Dublinas III regulā, jo īpaši tās III nodaļā, ir izpildīti*, tad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, piemērojot Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu, ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ja tā *skaidri* piekrīt uzņemties šo atbildību saprātīgā termiņā [59], ņemot vērā lietas konkrētos apstākļus [60].

112. Tādēļ rodas jautājums par to, kāds ir saprātīgs termiņš, lai atbildētu uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu. Kā es to jau norādīju šo secinājumu 94.–96. punktā, manuprāt, nav iespējams iepriekš un abstraktā veidā noteikt, kāds ir saprātīgs termiņš. Tomēr, lai nodrošinātu lielāku tiesisko noteiktību, ir lietderīgi šajā jautājumā valsts tiesai sniegt dažas norādes [61].

113. Tā kā pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts jau ir sniegusi noraidošu atbildi uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu un atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu ir jāsniedz indikatīvā divu nedēļu termiņā, es uzskatu, ka, ja atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu, kas attiecas uz to pašu personu, nav saņemta ilgāk nekā vienu mēnesi, ko var pagarināt līdz diviem mēnešiem izņēmuma gadījumos, pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij ir jāuzņemas atbildība par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Turpretī, ja pieprasījumu saņēmēja dalībvalsts skaidri uzņemas šo atbildību saprātīgā termiņā, tā kļūst par valsti, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

114. Šajā ziņā atgādināšu, ka lietā C-48/17 Itālijas iestādes 2016. gada 26. janvārī uzņēmās atbildību par attiecīgās personas starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, atbildot uz valsts sekretāra 2015. gada 1. decembra atkārtotas izskatīšanas lūgumu un 2016. gada 18. janvāra atgādinājumu, proti, mazāk nekā divu mēnešu laikā pēc minētā lūguma iesniegšanas.

115. Lai arī iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai šīs lietas īpašajos apstākļos valsts sekretārs ir rīkojies atbilstoši ātras izskatīšanas prasībai, man katrā gadījumā šķiet, ka, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts skaidri uzņemas atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kā tas ir šajā lietā, pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij par to pēc iespējas drīz ir jāinformē attiecīgā persona.

116. Nīderlandes iestādes prasītāja pamatlietā lietā C-48/17 advokātu par savu nodomu neizskatīt viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumu un to pārsūtīt uz Itāliju informēja 2016. gada 31. martā, kas bija vairāk nekā divus mēnešus pēc tam, kad 2016. gada 26. janvārī Itālijas iestādes bija piekritušas uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

117. Man šķiet, ka, ja vien iesniedzējtiesa veicamās pārbaudes gaitā nekonstatēs pretējo, Nīderlandes iestādes nav rīkojušās atbilstoši ātras izskatīšanas prasībai. Iesniedzējtiesai vajadzības gadījumā ir jāpiemēro sankcijas, kas paredzētas saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

4. Pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts atbildes nesniegšana uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu

118. Tā kā Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā nav noteiktas nekādas tiesiskas sekas, ja pieteikuma saņēmēja dalībvalsts nav sniegusi atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu saprātīgā termiņā, šāda atbildes nesniegšana nav uzskatāma par šīs dalībvalsts piekrišanu uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

59 Jāatzīmē, ka divu nedēļu termiņš ir tikai orientējošs termiņš. Turklāt, manuprāt, laicīgi saņemta atbilde ir līdzvērtīga atbildei saprātīgā laikā.

60 Šajā brīdī pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts kļūst atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Turklāt no šīs pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts skaidrās piekrišanas brīža saskaņā ar Dublinas III regulas 29. pantu sākas sešus mēnešu termiņš attiecīgās personas pārsūtīšanas izpildei.

61 Kuras nekādā gadījumā nedrīkst interpretēt kā obligātus maksimāli pieļaujamos termiņus.

119. Manuprāt, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts neatbild [62] uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu saprātīgā termiņā vai atsakās uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [63], pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts ir atbildīga [64] par šo izskatīšanu un tai pēc iespējas drīz ir jāinformē attiecīgā persona, jo pretējā gadījumā tā paliek sava veida tiesiskās nenoteiktības situācijā [65], kad ne pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts, ne saņēmēja dalībvalsts nav atbildīga par tās starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Šāda situācija būtu pilnīgi nepieņemama "Dublinas III sistēmas" kontekstā, kam raksturīga nepieciešamība nodrošināt tiesisko noteiktību, nosakot dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, un kas tādējādi paredz nosacījumu par ātru izskatīšanu.

120. Jānorāda, ka lietā C-47/17 pagāja astoņi mēneši no 2016. gada 14. aprīļa, kad valsts sekretārs nosūtīja atkārtotas izskatīšanas lūgumu Vācijas iestādēm, līdz 2016. gada 14. decembrim – datumam, kad Nīderlande beidzot paziņoja, ka uzņemas atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [66], jo Vācijas iestādes nebija sniegušas atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu [67].

121. Es uzskatu, ka, ja vien iesniedzējtiesa veicamās pārbaudes gaitā nekonstatēs pretējo, šis termiņš ir nesamērīgi ilgs un ka to nevar pamatot pat gadījumos, kad dalībvalstis saskaras ar ievērojamu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pieplūdumu, un tādēļ attiecībā uz to jāpiemēro naudas sods, kāds noteikts valsts tiesību aktos.

122. No iepriekš izklāstītā izriet, ka uz piekto un sesto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild šādi:

– tā kā Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā nav noteiktas tiesiskās sekas, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts sniedz noraidošu atbildi uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts šajā brīdī nekļūst automātiski atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu;

– ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Dublinas III regulas 21. un 23. pantā noteiktie imperatīvie termiņi, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var arī iesniegt jaunu uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu citai dalībvalstij, kas nav pirmā dalībvalsts; šis pieprasījums, iespējams, varētu izraisīt šīs citas dalībvalsts atbildības uzņemšanos par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu;

– ja pēc noraidošas atbildes uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu termiņos, kas paredzēti Dublinas III regulas 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā, dalībvalsts, kas saņēmusi atkārtotas izskatīšanas lūgumu, piemērojot Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu, skaidri piekrīt saprātīgā termiņā uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, tad tā ir atbildīga par šo pieteikuma izskatīšanu un tai pēc iespējas drīz ir jāinformē attiecīgā persona;

– turpretī, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nesniedz atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu saprātīgā termiņā vai atsakās uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, tad pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts ir atbildīga par šo izskatīšanu un tai pēc iespējas drīz ir jāinformē attiecīgā persona.

62 Uzskatu, ka, lai gan atbildē var atsaukties uz tādiem vispārēja rakstura apstākļiem kā liels starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju pieplūdums, tajā tomēr būtu jāpievēršas konkrēti attiecīgajai personai.

63 Pamatlietās nav šāda situācija.

64 Obligāti.

65 Vai vismaz "juridiskā neskaidrībā".

66 Jāatgādina, ka prasītājs pamatlietā šajā lietā uzsāka bezūdens bada streiku un iesniedza prasību iesniedzējtiesā saistībā ar kavēšanos, nosakot dalībvalsti, kura ir atbildīga par viņa starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

67 Konkrētajā gadījumā, kas attiecas uz lietas C-47/17 prasītāju pamatlietā, šķiet, ka Vācijas iestādēm netika nosūtīts atgādinājums. Turklāt šķiet, ka, neraugoties uz saziņu starp Nīderlandes un Vācijas iestādēm par pirkstu nospiedumu noņemšanu *Eurodac* sistēmai, Dublinas III regulas 37. pantā paredzētā samierināšanas procedūra netika sākta. Komisija uzskata, ka šī procedūra ir paredzēta gadījumiem, kad starp dalībvalstīm ilgstoši pastāv domstarpības par kādu jautājumu saistībā ar Dublinas III regulas piemērošanu. Tā norāda, ka šī procedūra *līdz šim nekad vēl nav tikusi piemērota*.

VI. Secinājumi

123. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz prejudiciālajiem jautājumiem, ko uzdevusi *rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hārlemā, Nīderlande), atbildēt šādi:

– lai gan pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij jācenšas sniegt atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu, kas paredzēts Komisijas Regulas (EK) Nr. 1560/2003 (2003. gada 2. septembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 5. panta 2. punktā, divu nedēļu laikā, tai nav juridiska pienākuma atbildēt šajā termiņā. Turklāt Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā nav noteiktas nekādas tiesiskas sekas, ja netiek sniegta atbilde uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu minētajā termiņā;

– maksimālais viena mēneša termiņš, kas paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm 25. panta 1. punktā, nav piemērojams saistībā ar atkārtotas izskatīšanas procedūru, kas paredzēta Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktā;

– Pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij jācenšas sniegt atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu, piemērojot Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu, divu nedēļu laikā un katrā ziņā saprātīgā termiņā. Iesniedzējtiesai katrā konkrētā gadījumā, izvērtējot visus atbilstošos apstākļus, ir jānosaka, vai pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts izmantotais laikposms ir bijis saprātīgs;

– Tā kā Regulas Nr. 604/2013 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā nav noteiktas tiesiskās sekas tad, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts sniegusi noliedzošu atbildi uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts nekļūst automātiski atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Regulas Nr. 604/2013 21. un 23. pantā noteiktie imperatīvie termiņi, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var arī iesniegt jaunu uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu citai dalībvalstij, kas nav pirmā dalībvalsts; šis pieprasījums, iespējams, varētu izraisīt šīs citas dalībvalsts atbildības uzņemšanos par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu. Ja pēc noraidošas atbildes uz uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas pieprasījumu termiņos, kas paredzēti Regulas Nr. 604/2013 22. panta 1. un 6. punktā un 25. panta 1. punktā, dalībvalsts, kas saņēmusi atkārtotas izskatīšanas lūgumu, piemērojot Regulas Nr. 1560/2003 5. panta 2. punktu, skaidri piekrīt saprātīgā termiņā uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, tad tā ir atbildīga par šo pieteikuma izskatīšanu un tai pēc iespējas drīz ir jāinformē attiecīgā persona. Turpretī, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts nesniedz atbildi uz atkārtotas izskatīšanas lūgumu saprātīgā termiņā vai atsakās uzņemties atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, tad pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts ir atbildīga par šo izskatīšanu un tai pēc iespējas drīz ir jāinformē attiecīgā persona.